

Упершыню ў Беларусі адзначаны Сусветны дзень культурнай разнастайнасці

У сучасным свеце адначасова адбываюцца, узаемадзейнічаючы і супрацьдзейнічаючы, два вонкава дыяметральна процілеглыя працэсы: глабалізацыя, якая сцірае індывідуальныя адметнасці, і захаванне культурнай разнастайнасці. Зразумела, што інтэгравацца можа толькі тое (асоба, рэгіён, народнасць, краіна), што мае сваё аблічча. Безаблічнасць не садзейнічае развіццю.

Пра ўсе гэтыя агульныя і адначасова канкрэтныя праблемы гаварылася на пасяджэннях "круглага стала" пад назвай "Бібліятэкі і міжкультурны дыялог", прысвечанага Сусветнаму дню культурнай разнастайнасці ў імя дыялога і развіцця, якія адбыліся ў Цэнтральнай бібліятэцы імя Янкі Купалы Мінска пад канец мая бягучага года. Адкрыўся "круглы стол" прывітаннямі намесніка старшыні Мінгарвыканкама Міхаіла Пятрушына (ён адзначыў, што ў Мінску арганізавана дзейнічае звыш 20 нацыянальных супольнасцей), намесніка старшыні Камітэта па справах рэлігій і нацыянальнасцей пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь Уладзіміра Ламекі (падкрэслівалася, што ў нашай краіне пражываюць, інтэгруючыся і адначасова захоўваючы сваю адметнасць, прадстаўнікі звыш 140 нацыянальнасцей), начальніка Дэпартамента грамадскай інфармацыі Прадстаўніцтва ААН у Рэспубліцы Беларусь Віктара Радзівіноўскага (яго асноўная думка: сучасны свет становіцца больш цэльным і разнастайным), старшыні Нацыянальнай камісіі Рэспублікі Беларусь па справах ЮНЕСКА Уладзіміра Шчаснага (ім была выкладзена цэлая праграма ў галіне інфарматыкі і бібліятэчнай справы) і дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Рамана Матульскага.

Намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Людміла Кірухіна выступіла з дакладам "Публічныя бібліятэкі ў кантэксце культурнай разнастайнасці". На яе думку, у Беларусі задавальняюцца інфармацыйныя запатрабаванні прадстаўнікоў самых розных па колькасці і актыўнасці нацыянальных супольнасцей. Бібліятэкі плённа супрацоўнічаюць з Прадстаўніцтвам ААН, Нацыянальнай камісіяй па справах ЮНЕСКА, асобнымі пасольствамі. У выніку з'явіліся амерыканскія, французскія, нямецкія чытальныя залы, Інтэрнэт-цэнтры і Інтэрнэт-залы з інфармацыяй на розных мовах. На Гродзеншчыне і Міншчыне паспяхова ажыццяўляюцца рэгіянальныя краязнаўчыя праграмы "Жывая памяць". Распачаты сумесны праект з Расіяй "Славянская памяць", у межах якога нам перададзены невядомыя раней беларускія дакументы XV–XVII стагоддзяў, пісанія лацінай. Супольна з музеямі і архівамі ажыццяўляюцца праграмы "Нясвіж — нацыянальны цэнтр культуры" і "Радзівіліяна", якія ўвойдуць у "Памяць свету". Распачаты Дні культурнай разнастайнасці: яны праведзены ўжо з

Францыяй, Славакіяй, а ў бліжэйшы час пройдучь з Польшчай.

У дакладах многа ўвагі ўдзялялася сумеснаму фарміраванню і развіццю бібліятэчных інфармацыйных сістэм з нацыянальнымі супольнасцямі Мінска. Украінскі нацыянальны фонд колькасцю звыш трох тысяч экзэмпляраў кніг створаны яшчэ ў 1995 годзе пры 20-й гарадской бібліятэцы. Там жа пачалі фарміраваць літоўскі кнігазбор, праводзяцца "Літоўскія чытанні". "Малдоўскі куток" з 2003 года стаў дзейнічаць пры 4-й гарадской бібліятэцы, там жа групуецца грэкі, а ў гімназіі № 13, што на вуліцы Лесі Українкі, створаны кабінет украінскай паэзіі.

Дырэктар Брэсцкай абласной бібліятэкі імя Максіма Горкага Тамара Данілюк падзялілася вопытам фарміравання польскамоўных фондаў. Вялікую ролю тут адыгрывае партнёрства з гарадской бібліятэкай у горадзе Бяла Падляска, адкуль брэсцкія бібліятэкі своечасова атрымліваюць польскую перыёдыку, творы ўраджэнцаў Брэсцкіны Марыі Радзевіч, Юльяна Урсына Нямцэвіча і іншых. У абласным горадзе працуе Інстытут кнігі і чытання. Разам з расійскім консульствам ажыццяўляецца праект "Руская калекцыя". Пра сустрэчы бібліятэкараў Браншчыны, Гомельшчыны і Чарнігаўшчыны раскажаў намеснік дырэктара Гомельскай абласной універсальнай бібліятэкі імя У.Леніна Юрый Максіменка. Ён жа гаварыў пра тое, што бібліятэкі Браншчыны (а гэта чарнобыльская зона) пачалі ўлічваць з'яўленне ў раёне перасяленцаў з Сярэдняй Азіі і Закаўказзя. Мясцовыя жыхары сталі наладжваць з імі сумесны культурны адпачынак, у час якога гучаць беларускія, армянскія, кіргізскія песні.

— Літаратура на 37 мовах збіраецца ў Гродзенскай абласной навуковай бібліятэцы імя Я. Карскага, — сказала яе дырэктар Лідзія Мальцава. — 11 тысяч кніг перададзены нам з Расійскай Федэрацыі. Польшкае генконсульства садзейнічала стварэнню дакументальнага фільма пра Элізу Ажэшку. Дасылаюцца кнігі з гістарычнай радзімы яўрэяў. Сцены гарадской бібліятэкі № 10 гасцінна адчынены для літоўскай суполкі "Цявіне" і ўкраінскага "Барвінка".

Асобы даклад на "круглым stole" быў прысвечаны нешматлікім бібліятэкам беларускай дыяспары. Гаварылася, што ім па прыкладу палякаў і іншых суседзяў павінна аказвацца дзейсная дзяржаўная падтрымка. Пасля таго як была ліквідавана савецкая "Міжнародная кніга", у Беларусі так

і не ўзнікла аналагічная арганізацыя. У выніку беларусы замежжа амаль пазбаўлены магчымасці набыць беларускія кнігі, падпісацца на перыёдыку. Кволя прыватныя фірмы не вырашаюць праблемы.

Загадчык аддзела рэдкай кнігі Нацыянальнай бібліятэкі Паслі Мікалай Нікалаеў гаварыў пра тое, як узнятыя на "круглым stole" пытанні бачацца з Санкт-Пецярбурга. Сам выступоўца цяпер працуе над кнігай "Беларускі Пецярбург", дзе будучь шырока прадстаўлены нашы знакамідыя суайчыннікі. Задавальненне інфармацыйных патрэб 115 нацыянальных супольнасцей Літвы — тэма выступлення намесніка дырэктара Вільнюскай цэнтральнай бібліятэкі Сімоны Жылене.

Насычанымі красамоўнымі фактамі і адначасова эмацыянальнымі былі выступленні намесніка дырэктара Цэнтральнай дзіцячай бібліятэкі Мінска Вольгі Тамашовай (дарэчы, падкрэслівалася, што ўсё ў ёй аформлена на беларускай мове) і загадчыцы аддзела замежнай літаратуры Мінскай абласной бібліятэкі імя А. Пушкіна Наталлі Бабровай. Прысутныя даведліся ад іх, што ў гарадской дзіцячай бібліятэцы прайшлі з дапамогай пасольстваў Дні культуры Германіі, ЗША, Ізраіля, Турцыі, Швецыі (краіны названы ў парадку правядзення). Устаноўлены абмен візітамі з Міжнароднай школай, у якой вучацца дзеці паслоў. У 5-й дзіцячай бібліятэцы ва Уруччы створаны "Японскі цэнтр". А пры абласной бібліятэцы з 1993 года дзейнічае французска-беларуская зала, якая ўстанавіла нават уласную франкафонную прэмію. Потым аказала істотную дапамогу (4 тысячы кніг, 600 відэафільмаў) англійскай дабрачыннай арганізацыя "Кнігі для Беларусі". У бібліятэцы наладжваюцца сустрэчы з замежнымі пісьменнікамі, існуе медыятэка.

Ад імя нацыянальных супольнасцей выступілі намеснік старшыні таварыства "Беларусь — Украіна" Ганна Сапсай і намеснік старшыні абшчыны "Малдова" Георгій Пушкеш. Яны падзякавалі арганізатарам за карыснае мерапрыемства, а апошні прамоўца нават прысвечыў бібліятэкарам прачулы верш.

У зале працавалі кніжныя выставы некаторых супольнасцей і пасольстваў.

Таццяна ТАРНАГУРСКАЯ,

загадчык аддзела бібліятэчнага маркетынгу Цэнтральнай бібліятэкі імя Янкі Купалы г. Мінска.